

Una invitació

Vicent Borràs

Aquests dies he acabat de llegir la novel·la guanyadora de l'última edició del Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira, *Quan la lluna escampa els morts* d'Esperança Camps. Els Premis Literaris Ciutat d'Alzira a base de llibres i convocatòries han esdevingut un referent indiscutible de la nostra cultura, especialment el premi més veterà dels cinc que cada any s'atorguen, el Premi de Novel·la patrocinat per l'Ajuntament d'Alzira. És admirable que, per damunt de les sigles dels distints partits que han governat la ciutat —i en són tres o quatre, si no vaig errat—, els Premis hagen sobreviscut amb una normalitat que no trobem en altres àmbits ni en altres administracions. I això pense que és de lloar. Però no és la meua intenció parlar dels Premis d'Alzira, si no de la novel·la guanyadora d'aquesta edició.

Quan la lluna escampa els morts, malgrat el títol, és una novel·la que desprén vida per totes bandes. Vida no vol dir exactament bona vida o vida còmoda, perquè molt sovint la vida és dura, molt dura i miserosa i Esperança Camps ha estat especialment hàbil a saber copsar-ho i expressar-ho d'una manera transparent i meravellosa. Els personatges d'aquesta narració són més de carn i ossos que molts dels nostres veïns. La qual cosa vol dir que la literatura, la bona literatura, s'amaga (i dic s'amaga perquè és aquella literatura imperceptible que no es nota que és literatura) al darrere de la ficció.

Tots els racons i totes les arrugues de la marginalitat suburbial, tots els plec interiors de les vísceres i tots els ressorts de l'ànima, tots els itineraris i laberints de la ment humana, tot això i molt més s'estén per les planes del llibre d'una manera diàfana. És l'estil. És el maneig de les paraules al servei de la història contada. Esperança Camps controla amb mestria els fils invisibles —i que el lector intueix febles— que sostenen les vides dels personatges, dels principals i dels secundaris, l'autora decideix i dosifica la informació que el lector ha de saber a cada moment per passejar-lo pels carrers del barri de la Coma. En la seua novel·la, Esperança Camps ens invita a entrar en les privacitats d'unes vides a través de les reduïdes dimensions de l'espai que habiten, a olorar les humitats i a percebre els freds i les calors, en definitiva ens mostra una altra vida ben pròxima i ben

llunyana alhora, una vida a què la majoria de lectors (tant de la novel·la com del periòdic) mai no tindran accés. Esperança Camps ens narra una història de perdedors, viurem un temps amb el Carlos, fins al punt que el reconeixeríem si el trobàrem pel carrer, i arribarem a comprendre la seua tos i els seus freds últims; sentirem els ois de la Vanessa i les ganes que té de fugir de la Coma i agafar aquell tren que no hi té parada, la sentirem cantar mentre renta cabells a la perruqueria de la Loli i compta mentalment les xapes d'euro de les propines. Quantes vegades hem vist, sense adonar-nos-en, el Carlos i la Vanessa asseguts en aquell banc de l'estació compartint una llauna de cervesa calenta, la saliva empeltada de nicotina i els somnis que dibuixen el fum de la cigarreta.

La novel·la guanyadora de la 16na edició del Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira és una invitació a viure una altra existència ben distinta, ben crua, ben real i aquest article vol ser una invitació a llegir-la. No defraudarà.